

Potrebné zmeny v sektore z pohľadu SPPK

Agroprogress 2016

Ing. Milan Semančík
predseda Slovenskej poľnohospodárskej
a potravinárskej komory

- 1. Filozofia Európskej komisie v oblasti poľnohospodárstva**
- 2. Aktuálny stav**
- 3. Súčasné príčiny zlej situácie nášho sektora**
- 4. Čo môže naša vláda urobiť ihneď?**
- 5. Nastavenie poskytovania dotácií**

Filozofiou Európskej komisie v oblasti poľnohospodárstva je podpora malých a rodinných fariem, zvyšovanie zamestnanosti na vidieku

- Táto filozofia nekorešponduje s veľkoplošným modelom agrárneho sektora v SR ako aj Česku.
- Poľsko sa tomuto modelu vzhľadom na štruktúru svojich fariem nepoznačenú kolektivizáciou nemuselo prispôbovať.
- Maďarsko prijalo v roku 2012 tzv. Plán Ignáca Darányiho - rámcový program uskutočnenia Národnej vidieckej stratégie 2012–2020 s cieľom udržanie ľudí na vidieku hlavne podporou rodinných fariem s výmerou do 5 ha.

Poľnohospodárstvo a potravinárstvo sú základom hospodárstva a suverenity každej krajiny. Všetky rozumne uvažujúce štáty sa usilujú, aby ich obyvatelia mali výrobu potravín vo svojej réžii a boli schopní zabezpečiť výživu obyvateľov nezávisle od dovozu.

- Kým zakladajúce krajiny Európskej únie sa snažia udržať zamestnanosť svojich farmárov a potravinárov a podporujú export zo štátnych rozpočtov, naše vlády tvrdili, že čo nevyrobíme, to si dovezieme.
- Naše poľnohospodárstvo a potravinárstvo využívajú spoločný európsky trh len nepatrne (záporné saldo obchodnej bilancie vo výške viac ako 1,1 mld. EUR). Nesprávnosť tohto prístupu je zjavná – závislosť na exporte potravín a strata pracovných príležitostí na vidieku.
- Okrem Slovenska a Českej republiky v Európskej únii neexistuje žiadna iná členská krajina, ktorá by si za takú krátku dobu "vybudovala" rovnako obrovskú závislosť na dovoze potravín, ktoré doma vyrobí lacnejšie a znížila zamestnanosť na vidieku.

Prehľad chovu ošípaných a hovädzieho dobytku

Ošípané v tisíoch ks	1995	2000	2005	2010	2014	2014 vs 1995	naviac oproti SR*
Česká republika	4 016	3 594	2 719	1 846	1 607	40 %	37 %
Nemecko	23 737	25 767	26 989	26 901	28 339	119 %	403 %
Rakúsko	3 706	3 348	3 170	3 134	2 868	77 %	212 %
Poľsko	20 343	16 992	18 711	14 776	11 266	55 %	132 %
Slovensko	2 076	1 488	1 108	687	642	31 %	

Zdroj: Eurostat, prepočet autora

* o koľko percent viac ošípaných (v kusoch prepočítaných na hektár poľnohospodárskej pôdy) chovajú v referenčnej krajine v porovnaní so SR

Hovädzí dobytok v tis.	1995	2000	2005	2010	2014	2014 vs 1995	naviac oproti SR*
Česká republika	1 989	1 582	1 352	1 319	1 373	69 %	61 %
Nemecko	15 890	14 568	12 919	12 706	12 742	80 %	212 %
Rakúsko	2 326	2 155	2 011	2 013	1 961	84 %	194 %
Poľsko	7 193	5 723	5 385	5 562	5 660	79 %	60 %
Slovensko	929	646	528	467	466	50 %	

Zdroj: Eurostat, prepočet autora

* o koľko percent viac hovädzieho dobytku (v kusoch prepočítaných na hektár poľnohospodárskej pôdy) chovajú v referenčnej krajine v porovnaní so SR

„...ošípané dnes pre nás chovajú oveľa lepšie platení farmári v Nemecku“

Súčasné príčiny zlej situácie nášho sektora

- ❑ nemotivačne nastavená podpora poľnohospodárskej výroby/priame platby na plochu – koreň zla
- ❑ výrazne nižšia podpora sektora zo štátnych zdrojov oproti starým krajinám EÚ
- ❑ podpora z druhého piliera SPP na Slovensku nie je dostatočne dobre nastavená (napr. ANC) a nie je transparentná
- ❑ nedostatočná podpora citlivých komodít neumožňuje konkurovať na spoločnom trhu EÚ
- ❑ obchodné reťazce a otvorené trhové prostredie
- ❑ neexistuje plošná kontrola dovážaných potravín z hľadiska dumpingových cien, kvality, dokladov aj deklarácie množstva

Čo môže naša vláda urobiť ihneď?

- ❑ posilniť finančnú aj nefinančnú štátnu pomoc sektora na úroveň okolitých krajín
- ❑ nastaviť do podporných mechanizmov požiadavku zodpovedajúceho zaťaženia dobytkami na hektár poľnohospodárskej pôdy/podpora ŽV
- ❑ dorovnať kofinancovanie na 35 % a transparentne použiť zostávajúce prostriedky Programu rozvoja vidieka SR 2014-2020
- ❑ okamžite zabezpečiť dôslednú plošnú kontrolu dovážaných potravín
- ❑ do udržania a tvorby pracovných miest na vidieku viac zapojiť aj iné ministerstvá (MPSVaR SR, MŽP SR)
- ❑ zo strednodobého hľadiska by pomohlo vytvorenie rizikového fondu

Filozofia nastavenia dotácií by mala byť:

- ❑ Mechanizmus musí byť motivačný, viazaný na konkrétny cieľ a nie na veľkosť obrábanej plochy
- ❑ Podpora musí smerovať tam, kde vznikajú pracovné miesta a zvyšuje sa produkcia
- ❑ Ciele ktoré budeme podporovať dotáciami musia byť zviazané s kľúčovými ukazovateľmi výkonnosti. Priamo, jasne a merateľne, aby boli kontrolovateľné a motivujúce

ĎAKUJEM ZA POZORNOSŤ!

Ing. Milan Semančík
predseda SPPK